

kvinnotryck

nummer 1-2024

MEGHAN DONEVAN
PORNOGRAFI ÄR
DOKUMENTERAD
PROSTITUTION

**GABRIELLA
KÄRNEKULL WOLFE**
Flickor blir groomade in
i sexuell exploatering

Sexköp är
förbjudet, men
inte när det är doku-
menterat. Upprörande!

UTMÄRKT KULTURTANT
MARIA AHLIN

Jourbesöket KVINNOJOURN
IRIS CERTIFIERAS FÖR ATT TA EMOT
KVINNOR I PROSTITUTION

INZOOMAT: SEX SÄLJER (ALLT MER) OCH DE SOM SÄLJS FÅR BETALA

PORNOGRAFI

OMSLAG: Gabriella Kärnekull Wolfe

OMSLAGSFOTO:
Severys Tenenbaum

ANSVARIG UTGIVARE:
Jenny Westerstrand

CHEFREDAKTÖR:
Charlotta Janson Josephsson

SKRIBENTER I DETTA NUMMER:
Helena Björk, Charlotta Janson Josephsson, Nicole Kling, Maria Sveland, Colette Van Luik, Jenny Westerstrand

LAYOUT: Marianne Engblom,
Ateljé Idé

REDAKTIONSKOLLEKTIV:
Charlotta Janson Josephsson,
Niquita Karlsson, Tina Olby och
Amanda Wickberg

TRYCKERI: Botkyrka
Offset & Digitaltryck AB
Miljömärkt tryck

Kvinnotryck utkommer med
fyra nummer per år.

PRENUMERATION
Roks medlemsjourer, jourkvinnor
och jourtjejer: Gratis.
Privatpersoner: 220 kr/år
(Leverans inom Sverige)
Organisationer och företag:
320 kr/år
(Leverans inom Sverige)
För kontakt med redaktionen
samt prenumerationsärenden:
kvinnotryck@roks.se
Telefon: 08-442 99 30

PORNOGRAFI är prostitution – och tortyr

TORTYR. VÅLD OCH FÖRNEDRING, baserad på en maktrelation där den som är överordnad bestämmer vad den underordnade ska utsättas för. Så länge det kallas pornografi är det tillåtet.

EN KVINNA KAN få en mans penis våldsamt nedkörd i halsen, gärna direkt efter att han har penetrerat henne analt. Det är lite extra kittlande (och givetvis hälsovådligt) om det finns avföring kvar så att hon får det i munnen. Hon kvävs och stryps och blir penetrerad av flera män samtidigt. Hon blir piskad och slagen, och dragen i håret. Hon blir kallad för bitch och hora. Och det är omänskligt, förnedrande och förödmjukande.

DETTA PÅGÅR TROTS att FN:s deklaration om mänskliga rättigheter stipulerar allas rätt till »frihet från tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling« och att FN slår fast att det är könsdiskriminering – och ett brott mot kvinnors mänskliga rättigheter – att rikta våld mot en kvinna just för att hon är kvinna.

DETTA PÅGÅR TROTS att sexköp är förbjudet i Sverige. Det är numera allmänt vedertaget att köparen gör sig skyldig till brott genom att använda kvinnan som handelsvara och att säljaren far illa och sällan har hamnat i prostitution av egen fri vilja. Obalans i maktförhållanden och otvivelaktigt beroendeställning gör reellt samtycke omöjligt.

PORNOGRAFI ÄR DOKUMENTERAD PROSTITUTION. Det är övergrepp som filmas och sprids. Det är mäns våld mot kvinnor. Det är sexköp. Hur är det då möjligt att pornografi fortfarande tillåts? Hur kan man skilja det ena från det andra? Regeringens utredare kämpar med gränsdragningen. Den är svår om inte omöjlig.

TILL OCH MED (det ursprungligen grekiska) ordet pornografi betyder »avbild av prostituerad«. Och vi vet att de som befinner sig i prostitution också är de som rekryteras för pornografiska ändamål – och att de som deltar i pornografiproduktion säljer sex.

ATT DEN DIGITALA TEKNIKEN underlättar egenproducerat material gör gränsen ännu svårare att dra. Den gör det lätt att beställa sexuella handlingar – även om de sker på distans. Det digitala sänker också tröskeln för den som befinner sig i utsatthet att utsätta sig ännu mer för pengar. De män som tidigare producerade pornografi kan nu luta sig tillbaka och låta kvinnorna själva stå för produktionen – medan de fokuserar på pengainflödet.

GRÄNSEN BLIR ALLT SVÅRARE att dra. Varför ens försöka? Är det inte dags att se prostitution för det sexköp det är och förbjuda även denna konsumtion?

CHARLOTTA JANSON JOSEPHSSON

Chefedaktör Kvinnotryck FOTO: MELINDA RÖNNBERG

15

NÄRKONTAKTEN

Tolv år gammal **utsattes Gabriella Kärnekull Wolfe** för våldtäkt. Efter det försökte hon i flera år döva ångesten genom att sälja sex. I dag har hon lämnat det bakom sig, men varnar för groomingens normaliseringsprocess som, likhet med mäns våld mot kvinnor, successivt vänjer en vid övergreppen.

Sidan 18

AVTRYCK

4 Meghan Donevan, författare till studien »Osynliga brottsoffer«: »Brotten osynliggörs när vi kallar digitala sexköp och våldtäkter för pornografi.«

INZOOMAT

5 Pornografi leder till ett våldsamt och kvinnofientligt samhälle där ömsesidiga relationer på lika villkor får allt sämre förutsättningar. Men det bidrar också till en spiral av ökad efterfrågan på allt grövre pornografi och därmed efterfrågan på redan utsatta människors kroppar. Flera utredningar föreslår nu skärpt lagstiftning när det gäller prostitution och pornografi – och försöker definiera gränsen.

NÄRKONTAKT

15 Längre klandrade **Gabriella Kärnekull Wolfe** sig själv. Journalernas formuleringar om »självedstruktiv«, »sexuellt utlevande« och »utsätter sig själv för våld« lade skulden på henne och ingenstans nämndes att det egentligen handlade om sexuella övergrepp. I dag har hon tagit sig ur prostitutionen och lägger sin tid på att bekämpa den, bland annat genom organisationerna *Inte din hora* och *Child X*.

VERKLIGHETSCHECKEN

20 Kvinnojouren Iris i Luleå ska certifieras för att ta emot kvinnor som är utsatta i prostitution och människohandel. Den målgruppen blir allt större och har ingen annastans att vända sig, säger **Emelie Huuva Skeppar**, som varit engagerad i jouren sedan länge.

FRITIDSLINJEN

22 Pornografi är en hälsofråga. Det konstateras både i *Stora Porrboken* och i *Pornland*, två av de böcker som rekommenderas till läsning i detta nummer. Dessutom slår vi ett slag för Sveriges radio P1 och dokumentärserien *PorrbioGRAFEN*.

UTMÄRKT KULTURTANT

24 Det är en katastrof att unga har fri tillgång till dokumenterad prostitution trots att vi har en sexköpslag. Det menar **Maria Ahlin**, generalsekreterare för organisationen *Changing attitudes*.

ROKSNYTT

26 Gott och blandat om vad som har hänt och vad som komma skall.

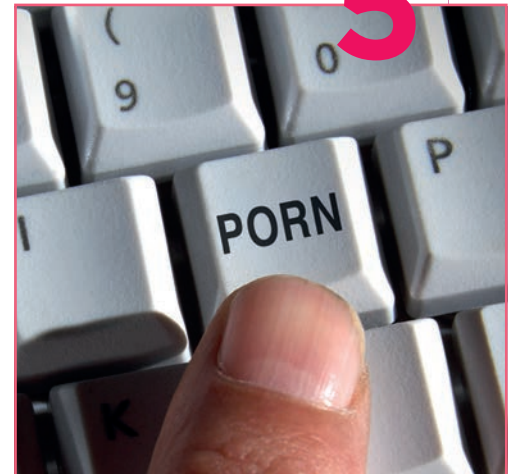

FOTO: ISTOCK

TEMA: SEX SÄLJER - OCH DE SOM SÄLJS FÅR BETALA

Pornografin blir alltmer omfattande, tillgänglig och grov. De största porr-sajterna har i dag fler besökare än Amazon och Netflix. Och Onlyfans täljer guld med smörkniv.

Sidorna 5-11

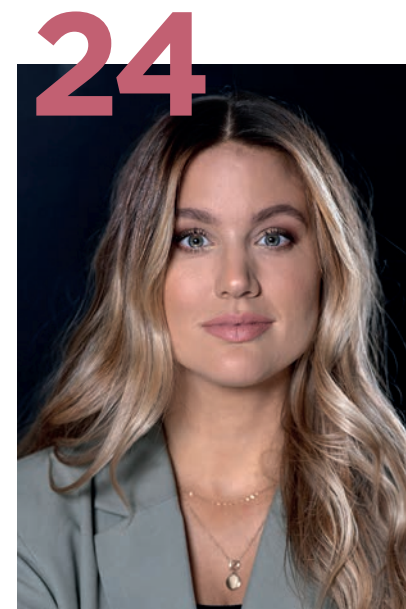

FOTO: MARA ÖSTLIN

UTMÄRKT KULTURTANT

Digital prostitution SKA INTE SKYDDAS BAKOM BEGREPPET pornografi

Personer i pornografi är brottsoffer och ska betraktas som sådana. Det gör de inte idag – inte heller i regeringens förslag till skarpare lagstiftning på området. Det menar Meghan Donevan, forskningsledare på Talita och författare till intervjustudien »Osynliga brottsoffer«, ett underlag till regeringens utredning om bättre skydd och stöd för personer som utsatts för pornografi.

TEXT: COLETTE VAN LUIK | FOTO: JOSEFINE FRENDIN

TOTALT HAR 25 kvinnor och en man med erfarenhet av pornografi intervjuats av Meghan Donevan och hennes kollegor. Resultatet är tydligt: – Dessa personer har utsatts för sexköp, sexuella övergrepp, olaga hot och så vidare. Men på grund av pornografins normalisering är det många som inte förstår att de utsatts för allvarliga brott. Inte heller samhället ser och behandlar brotten som brott, säger Meghan Donevan.

I STUDIEN FRAMKOMMER att samtliga medverkande varit utsatta för sexuellt våld i sin barndom, och att de då aldrig fick något stöd från vuxna i sin omgivning. Så sveket var dubbelt och lämnade dem ensamma i sitt lidande. Och – våldet filmades och gjordes tillgängligt för allmänheten.

Meghan Donevan, forskningsledare på Talita, är en av författarna av studien »Osynliga brottsoffer«, som genomförts av Marie Cederschiöld högskola.

– En kvinna berättar att hon som flicka våldtogs och filmades av sin pappa som la ut filmen på Pornhub. Ingen visste att det var hennes egen pappa som höll i kameran, säger Meghan Donevan.

Hon menar att det är glasklart att kommersiell pornografi är dokumenterad prostitution.

– Enda skillnaden är att det finns en kamera i rummet, i övrigt är det exakt samma sak som sker – alltså ett sexköp. Men brotten osynliggörs genom att vi kallar digitala sexköp och våldtäkter för pornografi.

Kvinnorna som används inom pornografi har samma bakgrund av utsatthet som de som utnyttjas i prostitution, och det är ingen slump att de lurar in i porrindustrin.

– Porrproducenter är väl medvetna om att utsatta personer är lättare att utnyttja eftersom de saknar skydd och stöd, menar Meghan Donevan.

PORRPRODUKTION LEDER TILL samma skadeverkningar som annan kommersiell sexuell exploatering, men att det dokumenteras gör det ännu mer traumatiserande och svårare att bearbeta och lämna det våld och all förnedring man varit med om.

Meghan Donevan välkomnar att sexköpslagen utvidgas till att inkludera även digital prostitution. Samtidigt är hon noga med att understryka att just gränsdragningen mellan sexköp och »traditionell pornografi« saknar ett brottsofferperspektiv.

– Hela utredningen och förslaget har absolut ett brottsofferperspektiv, men genom att göra »traditionell pornografi« till ett undantag, tappas det perspektivet bort här.

– Om syftet är att göra pornografi av sexköp och sprida det till allmänheten, finns det fortfarande inget straffansvar för den som filmat sexköpet och spridit det. Hallickar och människohandlare kan skapa ett bolag, sätta upp en kamera i rummet och säga att det är i pornografiskt syfte. Då kan de kringgå lagstiftningen

DETTA KOMMER TALITA att understryka i sitt remissvar till betänkandet – det ska alltid vara olagligt att betala för en sexuell handling.

– Man ska inte kunna kalla sig »porrproducent« och komma undan straff. Alla former av prostitution måste ingå i sexköpslagen, konstaterar Meghan Donevan.

Läs mer om utredningen och betänkandet »Sexuellt utnyttjande för pornografiska ändamål – våldsutsatthet som behöver synliggöras« (SOU 2023:98) på sidan 5-7.

SEX SÄLJER – OCH DET ÄR DE SOM SÄLJS SOM FÅR BETALA

DET HAR FULLKOMLIGT EXPLODERAT. Vi omges av sex, porr, våld och prostitution vart vi än vänder oss. Vi ser tendenserna överallt – i musikvideor, i sociala medier, i filmer och i en aldrig sinande ström av nya sajter på nätet.

UPPFINNINGRIKEDOMEN ÄR ENORM och gränserna för vad som är ok och »normalt« förflyttas hela tiden. De utsatta sägs nu allt oftare vara sin egen lyckas smed och polariseringen är ett faktum även här. Kvinnlig empowerment att sälja sin kropp för pengar? Njæe.

EFFEKTERNA LÅTER INTE VÄNTA PÅ SIG. När kvinnors kroppar blir handelsvaror – digitalt eller fysiskt – ökar aggressionen mot kvinnor och stödet för deras rättigheter minskar.

DET ALLT GRÖVRE SEXUELLA VÅLDET sätter spår även i våra privata relationer och bidrar till en allt större risk för dem som utsätts i pornografi och prostitution. Och frågan som dröjer sig kvar är: Hur kan pornografi vara tillåtet när det är förbjudet att köpa sex?

inzoomat

PORRENS PÅVERKAN

– ETT VÅLDSAMT OCH OJÄMSTÄLLT SAMHÄLLE

Pornografi är dokumenterad prostitution som utsätter redan utsatta. Men inte bara de som utnyttjas bär kostnaden för pornografins utbredning. Hela samhället påverkas av dess attityder och människosyn.

TEXT: CHARLOTTA JANSON JOSEPHSSON | FOTO: ISTOCK

TVÅ TREDJEDELAR av unga män i västländer tittar regelbundet på pornografi. Mer än tre fjärdedelar av unga kvinnor gör det inte. Män tittar och kvinnor utsätts.

Det material som produceras blir allt grövre, och det är också det mest extrema som laddas ned mest.

Vad gör detta med vårt samhälle?

Vi vet att pornografi påverkar konsumenternas attityder till kvinnor. Exponeringen av pornografi minskar stödet för kvinnans frigörelse och ökar attityder som främjar mäns våld mot kvinnor.

Objektifieringen av kvinnor och nedvärderingen av deras mänskliga värde bidrar.

VI VET ATT PORNOGRAFI leder till våld. Män som konsumerar pornografi blir mer aggressiva mot kvinnor. Och de blir inspirerade. Det är omvittnat att de som befinner sig i prostitution ombeds göra saker som sexköpare sett i porrfilmer. Även vid överfallsvåldtäkter vittnar offren om att förövarna iscensätter sådant de sett i pornografi. När pornografen blir grövre, blir också övergreppen värre.

DOKUMENTERAD PROSTITUTION

Det som skiljer porr från prostitution är en kameralins och en spridningseffekt som gör att hela samhället påverkas: våldet ökar, stödet för kvinnors frigörelse minskar och det sexuella våldet blir normaliserat.

Vi vet att många av de kvinnor som söker stöd och skydd från våldsamma män, intygar att deras förövare konsumerar porr. I merparten av dessa fall är det också vanligare med just sexuell våld.

Vi vet att allt fler fastnar i ett porrberoende och att det påverkar förmågan att bli sexuellt upphetsad av vanligt sex.

Allt detta bidrar till ett våldsamt och kvinnofientligt samhälle där ömsesidiga relationer på lika villkor får allt sämre förutsättningar.

Allt detta bidrar till ett våldsamt och kvinnofientligt samhälle där ömsesidiga relationer på lika villkor får allt sämre förutsättningar. Men det bidrar också till en spiral av ökad efterfrågan på allt grövre pornografi och därmed efterfrågan på redan utsatta människors kroppar.

DE FLESTA SOM DELTAR i pornografiska produktioner är, precis som prostituerade, unga och fattiga med en historia av våld och sexuell utsatthet. Många har levt i extrem fattigdom och ser inga andra utvägar än att sälja sin kropp. De befinner sig i en beroendeställning där fri vilja sällan kan styra. Deras eventuella samtycke till medverkan i porrproduktioner, bör rimligtvis värderas därefter.

Utän förhandlingsposition tvingas de till skadliga handlingar – oskyddat sex, ass-to-mouth samt våld och aggressioner. Särskilt som sådana riskfyllda handlingar ger mer betalt.

Att samtycke och goda arbetsvillkor skulle präglade produktionserna motbevisas av en extremt hög andel diagnostiserade fall av posttraumatiskt stressyndrom, PTSD, bland deltagarna. Och av den kontinuerliga förnedring och våldsamhet vi vet att deltagarna utsätts för.

»ALTERNATIVA« **PRODUKTIONER** gör inget för arbetsmiljön. Scener som regisserats av kvinnor innehåller lika mycket förnedring och aggression mot kvinnor, som de som regisserats av män. Och de så kallade »home-made« amatörvideos som sprids över nätet har oftast kopplingar till kommersiella pornografiproducer, som är de som tjänar pengarna.

INTE HELLER PÅ plattformen Onlyfans är det de allra mest utsatta som tjänar pengarna. De tjänas av de redan kända. Och av tio-i-topp-listans mest gillade, är tio av tio kreatörer porrproducenter. Onlyfans själva tar 20 procent av intäkterna, vilket gör det hela till en lukrativ affär även för ägarna (som är män). Det kan vara en bidragande faktor till att Onlyfans 2021 valde att dra tillbaka sin plan på att förbjuda sexuellt innehåll på sajten.

För sex säljer. Och det är de som säljs som får betala.

PORR – marknaden och utbudet växer snabbt

Det finns starka ekonomiska drivkrafter i porrindustrin. Både efterfrågan och utbud ökar stadigt och porrsajter har hundratals miljoner besök i månaden. Enligt en rad statistikföretag lockar de största porrsidorna globalt sett fler besökare än vad sajter och plattformar som Reddit, Amazon, Tiktok och Netflix enskilt har. Bara Pornhub hade 91,8 miljoner besök dagligen under 2018.

Sverige ligger i topp 20 över de mest porrsurfande länderna i världen (enligt statistik från Pornhub, 2022). Här registreras fler besök än hos Hemnet eller Blocket. Pornhub och Xvideos uppges ha sammanlagt nästan 4 miljoner unika besök per månad från Sverige.

4 000 000

PORNUB OCH XVIDEOS FÅR SAMMANLAGT CIRKA 4 MILJONER BESÖK PER MÅNAD FRÅN SVERIGE

Deep fake och porr som genererats med AI

Med dagens teknik är alla potentiella porrkådisar mot sin vilja. Det har aldrig spridits så många fejkade porrbilder som 2023. Antalet offer ökar och vissa betalar för spridning av sexuellt material i sociala medier. Techbranschen ser möjligheter att tjäna pengar och lockar riskkapitalister att investera. Gratis on-lineverktyg underlättar skapandet av fejkade porrbilder och det är kvinnor som drabbas.

Ett falskt bildspel med sexbilder på Billie Eilish fick till exempel nyligen över 11 miljoner visningar på Tiktok. Även Taylor Swift har drabbats. Ett AI-genererat foto hann visas över 47 miljoner gånger på plattformen X, tidigare Twitter, innan det togs bort.

Även icke kända drabbas. I höstas rapporterades om spridning av fejkade nakenbilder på studenter vid Westfield highschool i New Jersey. Bilderna ska ha producerats av klasskamrater med hjälp av lättillgängliga online-verktyg.

Deepfake pornografi är ett växande problem. Trafiken till AI-porr-sajterna har ökat med 290 procent sen 2018 och det har laddats upp fler porrklipp bara under 2023 än på sex år, mellan 2016 och 2022.

En forskningsstudie från 2019 visar att 96 procent av alla deepfakes är pornografiska och 99 procent av dessa avbildar kvinnor utan deras samtycke.

PROSTITUTION ELLER PORNOGRAFI? EN OMÖJLIG GRÄNSDRAGNING

Både pornografi och prostitution handlar om att betala för att någon ska utföra sexuella handlingar. Men bara i ett av fallen är det brottsligt. Var går egentligen gränsen - och var kommer den att gå i framtiden?

TEXT: HELENA BJÖRK | FOTO: ISTOCK

inzoomat

LOADING...

FÖR TIO ÅR SEN betydde pornografi ett team som producerar filmer där folk har sex och prostitution att någon sålde sex på gatan eller på bordell. Idag kan pornografi vara någon som filmar sig själv och lägger upp sexuellt innehåll på Onlyfans där andra tittar, och prostitution kan vara köp av filmade sexuella handlingar av en person som håller i kameran – på samma plattform.

Flera kvinno- och barnrättsorganisationer definierar redan pornografi som dokumenterad prostitution eller filmade sexuella övergrepp. Och det pratas allt mer om att gränsen mellan prostitution och pornografi suddats ut.

Men juridiskt är vi inte där än. Förbudet mot köp av sexuell tjänst täcker i dag endast fysiska möten. Samma sak gäller för att någon ska kunna dömas för koppleri.

VID ANDRA SEXUALBROTT, som våldtäkt, våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp, sexuellt övergrepp mot barn och utnyttjande av barn för sexuell posering, krävs inget fysiskt möte mellan offer och förövare. De brotten kan ske på distans, oftast via skärm, och detsamma gäller utnyttjande av barn för köp av sexuell handling.

Teknikutvecklingen och samhället ”
i övrigt gör att sexköp kan ta sig andra uttryck.

JOSEFINE WENDEL

Nu föreslår regeringens utredare samma linje för sexköp av en vuxen.

– Teknikutvecklingen och samhället i övrigt gör att sexköp kan ta sig andra uttryck, säger utredningssekreterare Josefine Wendel.

Utgångspunkten är att skydda samma intressen som dagens sexköpsförbud gör.

– När förbudet mot köp av sexuell tjänst infördes så utgick lagstiftaren från att sexköp medför allvarliga skador för både enskilda och samhället och att det är en viktig samhällsangelägenhet att bekämpa, säger hon.

PRECIS INNAN JUL tog jämställdhetsminister Paulina Brandberg (L) emot tre utredningar med en hel rad förslag på skarpare lagstiftning mot sexualbrott och för bättre stöd och hjälp till dem som utsätts.

Den första utredningen har gått till botten med hur juridiken ska skilja på pornografi och prostitution. För att ta oss ur ett allt suddigare gränsland har utredarna definierat vad som är vad. Så här har de resonerat:

För att räknas som köp av sexuell handling på distans måste ersättningen vara en förutsättning för att handlingen ska äga rum. Gärningspersonen ska *förmå* personen att göra den sexuella handlingen, till exempel genom att skriva i en chatt att man är beredd att ge ersättning. Handlingen måste definieras som sexuell, till exempel onani. Att någon visar sig naken är inte en sexuell handling. Det spelar ingen roll om den sexuella handlingen visas i realtid eller spelas in.

FAKTA OM UTREDNINGARNA

Tre utredningar har nyligen föreslagit lagar som kriminaliserar fler handlingar och som ger bättre stöd och hjälp till utsatta. De här förslagen har regeringen fått i sin hand:

- Ändra formuleringen förbud mot köp av sexuell tjänst till sexuell handling.
- Förbjud betalning för sexuell handling på distans, i praktiken oftast via skärm.
- Ta bort formuleringen tillfällig sexuell förbindelse för att inkludera sexuella handlingar mot ersättning i en relation, till exempel mellan en sugardaddy och en sugarbabe.
- Skriv om socialtjänstlagen så att kommuner och regioner blir skyldiga att ta ansvar för stöd och hjälp till utsatta för prostitution och människohandel.
- Erbjud omfattande individanpassat stöd till alla som vill lämna prostitution och människohandel samt lågröskelverksamhet till gruppen i alla län.
- Skriv om utlänningslagen så att utländska medborgare kan få tillfälligt uppehållstillstånd i två år för att genomgå stödprogrammet.

FOTO: ISTOCK

En avgörande faktor är att den sexuella handlingen ska visas för personen som beställer den och betalar för den.

– Om vi ser till det man kan kalla traditionell pornografiproduktion så avlönar man en person för att delta i en sexuell handling som sedan ska visas för allmänheten, säger Josefine Wendel.

Men hur tydligt blir det egentligen? Josefine Wendel konstaterar att gränsdragningen är svår:

– I båda fallen utförs sexuella handlingar mot ersättning, säger hon.

MEGHAN DONEVAN är doktorand vid Umeå universitet och forskningsledare på organisationen Talita. Hon har gjort undersökningen som regeringens utredning bygger på (se vinjetten Avtryck sidan 4) och tycker att det är betalningen som ska vara avgörande. Det är den som skapar obalansen, inte vem som ska ta del av innehållet.

– En porrproducent agerar på många sätt som en sexköpare. Han betalar för sexuella handlingar och tjänar pengar på det. Han har dubbla roller som sexköpare och hallick, men kommer undan med det här förslaget, konstaterar hon.

Hennes intervjuer visar att brottsutsattheten bland dem som varit med i pornografi är stor. Utredningen föreslår att de som utsatts vid pornografiproduktion ska fångas in i arbetet med våldutsatta kvinnor, och få samma hjälp. De konstaterar också att kunskapsbristen om pornografiproduktion är stor och behöver fördjupas.

HUR SER DÅ MÖJLIGHETEN ut att lagföra personer för köp av sexuella handlingar på distans? Lena Jansson som är senior

åklagare på åklagarmyndighetens utvecklingscentrum menar att polisen kan spana på nätet för att upptäcka brotten precis som de gör för att upptäcka sexköp i dag.

– Brotten kan upptäckas när man undersöker mobiler och datorer i pågående ärenden och träffar på material som gör att en person blir misstänkt. I en pågående utredning av koppleri till exempel, så skulle man kunna hitta spår av sexköpare, säger hon.

KOPPLERILAGSTIFTNINGEN FÖRESLÅS OCKSÅ ändras så att det blir förbjudet att främja ersättning för sexuella handlingar som sker på distans. Administratörer av webbplatser där sexköp på distans sker ska inkluderas. Men inte webbplatser för pornografi, eftersom skillnaden ligger i om sexuella handlingar utförs på en köparens beställning eller inte.

– Den som administrerar en webbplats där köparen kan ta del av pornografiskt material som »redan finns« skulle inte göra sig skyldig till koppleri. Att administrera en webbplats där personer kan beställa, ännu icke utförda, sexuella handlingar mot ersättning kan däremot utgöra koppleri, om det också finns ett uppsåt genom att hemsidan är till för ändamålet, säger utredningssekreteraren Josefine Wendel.

OM SKRIBENTEN

Helena Björk är frilansjournalist och författare till boken »Socialt oacceptabelt, ett reportage om svensk prostitutionspolitik«.

KÄLLOR

Waltman, M. (2016). »Pornografi och mäns våld mot kvinnor.« (Porr och prostitution: en rapport om utsatthet och efterfrågan)

SOU: 2023:98 »Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften - våldutsatthet som behöver synliggöras«

SOU 2023:80 »Ett starkare straffrättsligt skydd - mot sexuella kränkningar, bedrägerier i vissa fall och brott med hatmotiv avseende kön«

SOU 2023:97 »Ut ur utsatthet«

Dnr 2020-0063 »Kartläggning av kunskap om pornografins inverkan på barn och unga« (Barnombudsmannen)

Melissa Farley, Erica Bergkvist, Merly Asbogard, Johanna Pethrus, Mikaela Lannergren, Luba Fein, Nacima B. Jerari (2023). »Pornography Production Harm in Sweden: Filmed Prostitution is Inseparable from Non-Filmed Prostitution«

SignHouse (2024), »Onlyfans users and revenue statistics«

Svenskarna och internet 2021, 2022

Folkhälsomyndigheten 2021, »Pornografianvändning och sexuell hälsa«

CultureReframed.org <https://culturereframed.org/the-crisis/>

Talita, 2019: »SYNS MAN INTE, FINNS MAN INTE - en blick i den svenska porrindustrin«.

AKTIONSVECKAN MOT PORR

NEDLAGDA ANMÄLNINGAR ÖVERKLAGAS

I VECKA 17 DEN 22-29 APRIL infaller Roks och Kvinnofrontens årliga aktionsvecka mot porr. Veckan har arrangerats i decennier och sedan tre år tillbaka har fokus legat på att polisanmäla porrfilmer. Det våld som förekommer i dessa filmer, skulle inte accepteras i något annat sammanhang.

- I alla andra sammanhang skulle de som begår dessa övergrepp ställas inför rätta. Men eftersom de publiceras på porrsajter, går förövarna fria, konstaterar Emelie Huuva Skeppar, styrelseledamot i Roks och aktiv i pornografifrågor.

TILLSAMMANS MED KVINNOFRONTEN och med hjälp av advokatbyrån Rebecca Lagh har Roks nu överklagat de ärenden som lagts ned, vilket så här långt är alla polisanmälningar som anmälts i flera delar av landet. Enligt polisen kan brotten inte utredas eftersom de inte har begåtts i Sverige.

- Men våra anmälningar handlar om distribution och spridning av materialet i Sverige, inte om själva produktionen. Det är också olagligt, och det sker här, konstaterar Emelie Skeppar.

Hon menar att kvinnors väl belagda utsatthet i pornografin gör att porrfilmer är att likställa med filmad prostitution, där övergrepp filmas och sprids för att konsumeras av fler pornografikonsumenter.

- Nu kräver vi att rättsväsendet tillämpar bestämmelsen om olaga våldsskildring i brottsbalken och lagför distributörerna.

I ETT AV FALLEN svarar åklagaren nekande om överprövning.

Polisens beslut står fast eftersom det skulle krävas internationell hjälp för att utreda vilka som är straffrättsligt ansvariga. Och sådan hjälp anses inte proportionerligt att begära eftersom straffvärdet bedöms som så pass ringa.

- Det är upprörande, säger Emelie Huuva Skeppar och fortsätter:

- Det är dags att samhället erkänner pornografi som en form av mäns våld mot kvinnor och ser de kvinnor och tjejer som utnyttjas inom ramen för produktionen som skyddsvärda.

Porrsajter lyder också under EU:s nya regelverk

Från och med den 17 februari gäller EU:s nya förordning om digitala tjänster (DSA), som reglerar de största aktörerna och deras tjänster på internet. Det innebär att även de största porraktörerna Pornhub, Xvideos och Stripchat, i likhet med TikTok, Youtube, Google och Instagram, måste göra data och algoritmer tillgängliga för myndigheter och forskare. Även arbetet för att motverka skadligt innehåll, till exempel övergrepp, måste skärpas. Kraven innebär dessutom att sajterna ska göra riskanalyser tillgängliga för EU. Den som bryter mot DSA riskerar böter.

190 000 000

ONLYFANS HAR ÖKAT TILL 190 MILJONER ANVÄNDARE

Porrkreatörerna högst upp på Onlyfans tio-i-topplista

Onlyfans är idag den 104:e mest populära sajten i världen. Tio-i-topp-listan består uteslutande av porrkreatörer. Det pratas om kvinnors empowerment och möjlighet att tjäna stora pengar, men experterna är eniga: plattformen normaliserar pornografi och sexköp, och leder till ren prostitution.

Onlyfans startade 2016 och har ökat från 100 000 användare 2017 till dagens 190 miljoner, varav 2,1 miljoner är kreatörer. Idag är plattformen värderad till 18 miljarder US dollars (drygt 185 miljarder svenska kronor) och hade en vinst på 1,3 miljarder år 2022, vilket är en fördubbling sedan 2021.

Tio procent av kreatörerna tjänar 73 procent av plattformens inkomst - en procent drar in hela 33 procent av den totala inkomsten. Endast 300 kreatörer tjänar mer än en miljon dollar om året.

Onlyfans genomsnittsanvändare är 29 år gammal, man (87%), vit (68,9%), gift (89,5%), heterosexuell (59%) och tjänar 42 000 dollar per år.

Överenskommelse om nya EU-direktivet

EU-parlamentet och rådet har nått en överenskommelse om EU-direktivet om mäns våld mot kvinnor. En samtyckesbaserad våldtäktslagstiftning blockerades dock av vissa medlemsländer och ingår inte i direktivet.

När förslaget är formellt godkänt införs nya minimiregler när det gäller bland annat könsstympning, tvångsåktenskap, spridning av intima bilder utan samtycke samt trakasserier på nätet. Medlemsländerna ska också möjliggöra specialiserat skydd och stöd för brottsutsatta och underlätta brottsanmälningar.

FN:s rapportör ser att pornografi bidrar till våld

FN:s rapportör för våld mot kvinnor, Reem Alsalem, deltog i årets upplaga av Forum Jämställdhet. Hon ska rapportera om prostitution och våld mot kvinnor till FN:s människorättsråd i juni. I sammanhanget ska hon också belysa kopplingen till pornografin, som hon tycker är tydlig.

– Vi ser problem med pornografins effekter, och det finns absolut en koppling mellan porrkonsumtion och våld, konstaterar hon.

Reem Alsalem framhåller att det handlar om fattigdom, utbildning och normer. Hon är för en kriminalisering och tycker att de som tillhandahåller plattformarna som underlättar sexhandel ska hållas ansvariga.

– Vi kan skapa förändring om den politiska viljan finns, konstaterar hon.

Över 300 aktörer från olika länder har bidragit med input till rapporten genom att svara på ett antal frågor om situationen i det egna landet. Rapporten presenteras för generalförsamlingen i oktober.

Kontaktförbudet brister

FOTO: FRIDA STRÖM

Riksrevisionen har granskat kontaktförbudet och kommit fram till stora brister.

– Staten varken säkerställer att alla som behöver skydd får det eller att det skydd som beviljas är tillräckligt verkningfullt, säger riksrevisor **Helena Lindberg**.

Granskningen visar att åklagarna sällan beviljar kontaktförbud och att polisen inte följer upp det i tillräcklig utsträckning. Riksrevisionen uttrycker också oro för att skyddet för

våldsutsatta kvinnor får stå tillbaka när allt mer resurser går till den organiserade brottsligheten.

Fortsatt könad rubrik i jämställdhetsmål

Utredningen om det sjätte jämställdhetsmålet har kommit med sitt delbetänkande. Enligt förslaget behålls rubriken *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra* och utredningen avråder från att dela in det hedersrelaterade våldet i ett delmål. Man menar att riskerna med ett könsneutralt mål är för stora. Det faktiska problemet blir otydligt, vilket är problematiskt i ett samhälle där jämställdheten backar och kvinnohatet ökar. De flesta aktörer som tillfrågats, har avstyrkt förslaget.

Prostitution kan leda till skatteskuld

Skatteverkets regler gör att den som befinner sig i prostitution kan drabbas av kvarskatt. Det här är något som organisationen Talita som arbetar mot pornografi och prostitution, uppmärksammat i en kommunikationskampanj för att ändra regelverket. Bland annat genom budskap som »Har dina kunder gett dig HIV? Undvik skattesmäll!» och »Är du instängd i en lägenhetsbordell? Deklarera digitalt!». Skatteverket menar att de måste följa lagen, men understryker att lagen inte gäller när det handlar om trafikfickning. De sympatiserar med dem som drabbas, men varnar för att en skattebefrielse skulle kunna utnyttjas av kriminella.

Polisen självkritisk: har inte motverkat mäns våld

FOTO: POLISMyndIGHETEN

Polisen har misslyckats med uppdraget att motverka mäns våld mot kvinnor. Det slår myndigheten fast i sin årsredovisning. Flera polisregioner beskriver detta våld som dödligare än gängvåldet.

»Mäns våld mot kvinnor ska mötas med samma kraft som den grova kriminaliteten«, säger statsminister **Ulf Kristersson** i ett uttalande. Han får medhåll av rikspolischef **Petra Lundh**, som nu vill låna metoder från

arbetet mot gängkriminaliteten för att stoppa mäns våld mot kvinnor.

Insatser hjälper men behöver pågå längre tid

En ny rapport från SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, visar att socialtjänstens stödinsatser för våldsutsatta hjälper, men också att de skulle behöva vara längre. Av 3070 stödsökanden hade hälften fått det bättre efter socialtjänstens insats, och sex av tio tack vare själva insatsen. Det framgår också tydligt att längden på insatsen har betydelse – ju längre den pågår desto bättre resultat.

Av rapporten framgår också att 94 procent av de stödsökande är kvinnor och att en av fem är utsatt för mycket grovt (potentiellt dödligt) våld och i 90 procent är förövaren en nuvarande eller före detta partner. Tio procent av våldet är hedersrelaterat.

Tjeckien står kvar utanför Istanbulkonventionen

Tjeckien fortsätter att stå utanför Istanbulkonventionen om mäns våld mot kvinnor. Det saknades två röster för att ändra på det när parlamentet nyligen röstade om saken. Endast 34 av 71 röstade för att landet ska skriva under.

FOTO: CHARLOTTA JANSSON JOSEPHSSON

Linn Skånberg är en av tjejjerna bakom Sistjejer.

Sistjejer får pris för sina vittnesmål om övergrepp

Organisationen Sistjejer får Årets Selma för att ha samlat vittnesmål om övergrepp på tjejer på Sis-hem. Priset delas ut av förlaget Romanus och Selling till någon som har gjort avtryck i jämställdhetsdebatten och påverkat till en förbättring i samhället.

Sistjejer startades av och för tjejer som har erfarenhet av Statens institutionsstyrelse (Sis). De vittnar om våld, sexuella trakasserier och förolämpningar som har ägt rum på Sis-hem i Sverige.

ORDVALET

DET FINNS INGA SEXARBETARE – bara människor som utnyttjar andra.

Vi undviker att prata om sexarbetare och sexindustri eftersom det indikerar att det är en bransch med faktiska arbeten. Det stämmer inte.

I praktiken saknar personer som befinner sig i prostitution (oavsett om de är framför kameran eller inte) reella och acceptabla alternativ till prostitution eftersom de är utsatta på flera plan och därför i underläge.

Att befinna sig i prostitution indikerar att andras handlingar är avgörande och att det inte handlar om fri vilja. Genom att använda det begreppet undviker vi också att ge personen en identitet och egenskap som »prostituerad«.

» Sluta prata om sexuella självskadebeteenden – fokusera på männens beteende istället «

Som tonåring levde Gabriella Kärnekull Wolfe i en mörk verklighet där övergrepp och förnedring var en del av vardagen. Men att definiera det som hände som övergrepp tog lång tid och krävde flera år av terapi. Istället tyckte hon att det var hennes eget fel eftersom hon sålde sex till män. En inställning som även bekräftades av vuxenvärlden som fokuserade på hennes så kallade »sexuella självskadebeteende« istället för att förhindra männen som köper sex av barn. Idag är hon expert och har vikt sitt liv åt att upplysa och opinionsbilda om kommersiell sexuell exploatering samt grundat organisationen Inte Din Hora.

TEXT: MARIA SVELAND | FOTO: SEVERUS TENENBAUM

DET ÄR EN KONDUKTÖR på Saltsjöbanan som hittar Gabriella liggandes på det smutsiga golvet i en av tågets vagnar. Hon är uppriven och kraftigt berusad och när konduktören frågar vad som hänt svarar hon att hon varit hos en »jävla idiot som betalat för att misshandla henne«.

Det är en tisdag i november 2014 och konduktören ringer polisen som kör henne till Akutmottagningen för våldtagna på Södersjukhuset. Gabriella är 16 år gammal och hennes tunna kropp är full av skador som vittnar om grov misshandel och tortyr. Något som bekräftas när polisen så småningom gör husrannsakan hos den 40-åriga mannen »Anders« som betalat för att få utsätta Gabriella för övergrepp och extremt våld. I hans bil hittas bland annat stålklämmor, en toaborste och ett spekulum som används för att vidga kroppsöppningar. Man hittar också en film som tydligt visar hur han piskar och slår och hur han använt alla redskap. Polisen räknar till 139 slag på trettio minuter, eller ett slag var trettonde se-

kund, innan han avslutar med att släpa ut Gabriella i badrummet där han ställer sig och urinerar på henne.

TROTS ATT HON BARA var 16 vid det här tillfället hade de senaste åren varit fyllda av liknande möten med män. En våldtäkt hon utsattes för när hon var i tolvårsåldern av en äldre kille blev början på en flera år lång period av svår ångest. Efter våldtäkten började Gabriella chatta med män på olika forum som betedde sig som kompisar, ställde frågor och gav

Gabriella mätte allt sämre. Hon tog droger, drack alkohol och skar sig för att hantera den eskalerade ångesten.

OLIKA RAPPORTER VISAR att ungefär 22 000 barn och unga varit utsatta för kommersiell sexuell exploatering, det vill säga utsatta för övergrepp mot någon form av ersättning. Det motsvarar en elev per klass från årskurs nio och upp till gymnasiet. De flesta av dem är flickor och de flesta av dem får inte det stöd, vård och upprättelse som de behöver.

Även om jag berättade att jag chattade med män på nätet var det ingen som tolkade det och förstod att det jag egentligen sa handlade om sexuella övergrepp.

hennes bekräftelse och komplimanger samtidigt som de förde in samtalet på sex. Det som med andra ord brukar kallas för grooming.

Övergreppen som skedde online förvandlades snart till fysiska möten och

I Gabriellas fall fanns det flera trygga vuxna i form av föräldrar och kuratorer som såg att hon mätte dåligt men som ändå inte förmådde hjälpa. Varför?

– Det som hände mig var för mig väldigt normaliserat så jag förstod inte själv vad

Gabriella Kärnekull Wolfe

Född 1 april 1998

Grundare av Inte Din Hora 2017, ett nätverk för och av personer med erfarenhet av kommersiell sexuell exploatering
Sakkunnig på barnrättsorganisationen Child X

Priser: Årets Changemaker 2018

Madeleine Leijonhufvud-priset 2019

Zaida Catalán-priset

Kompassrosen av Konungens stiftelse
Ungt Ledarskap

men det enda som hände var att de påbörjade en utredning som de sen la ner.

Bristande kunskap i kombination med att hon själv saknade ord för det som hände ser Gabriella som orsaken till den rad av misstolkningar som följde.

– Jag berättade för en psykolog att jag sålde sex och chattade med män och då ville hon att vi skulle berätta det för mina föräldrar. Men när de kom fick jag panik och höll för öronen och blundade för jag skämdes så mycket att jag inte stod ut med att de skulle se på mig. När jag sen sa att jag inte ville följa med dem hem tolkade socialtjänsten det som att jag hade det svårt hemma och påbörjade en sån utredning och när den var klar och kom fram till att det inte var problem hemma så la man helt enkelt ner den och glömde allt det andra.

FÖRST LÅNGT SENARE i samband med det rättsliga efterspelet med »Anders« förklarade en polis att det hon varit utsatt för var grova sexuella övergrepp.

Själv tänkte hon att skulden låg hos henne som chattade med män och sålde sex.

– När sen andra sa att jag hade ett sexuellt självskadebeteende och att jag måste gå till en särskild enhet och fick min mobil beslagtagen så förstärktes det tänket att allt handlade om mitt beteende. Männens som groomat mig sen jag var tolv var liksom osynliga.

NÄR ÖVERGREPPEN SOM »Anders« utsatt henne för ledde till rättegång och alla kunde läsa svart på vitt vad han gjort, sa de att de inte förställt hur allvarligt det

” När jag skulle ansöka om att få börja i trauma-behandling skrev jag att »jag behöver hjälp att prata om händelser jag varit med om inom ramen för mitt sexuella självskadebeteende«. Det är ett väldigt långt sätt att säga våldtäkt på.

det var jag behövde berätta om. Även om jag berättade att jag chattade med män på nätet var det ingen som tolkade det och förstod att det jag egentligen sa handlade om sexuella övergrepp.

Kan du såhär i efterhand tycka att de borde ha fattat mer?

–Ja, absolut. På BUP där jag gick berättade jag till exempel att jag sålde sex och att jag mött upp en man på stan. Då var jag 15,

var. Hon kan å ena sidan förstå det, säger hon, eftersom hon själv aldrig sa exakt vad som hände vid mötena.

– Men å andra sidan kan man inte förvänta sig att barn ska veta vad de ska berätta och inte berätta. Bara den grejen att berätta att jag sålde sex var så tungt och skamfyllt, att dessutom berätta detaljer om övergreppen, som jag inte ens definierade som övergrepp, kommer helt enkelt inte hända.

Men du var ju ett barn vid den här tiden och om ett barn berättar att hon säljer sex, då är ju det ett övergrepp per definition?

– Ja, exakt.

IDAG ÄR GABRIELLA 26 år och har vikt sitt liv åt att jobba med frågor som rör kommersiell sexuell exploatering mot barn. 2017 startade hon *Inte Din Hora* som snabbt växte från att vara ett av de cirka 78 branschuppropen som initierades under #metoo till att bli en viktig organisation för personer med erfarenhet av kommersiell sexuell exploatering. Förutom att föreläsa, plugga juridik och skriva på sin roman jobbar hon även som sakkunnig på barnrättsorganisationen Child X.

Åtgärderna som krävs för att motverka den kommersiella sexuella exploateringen är enorma, säger Gabriella. Det handlar om allt ifrån att ändra ungas attityder, bättre samordning mellan socialtjänst, BUP, polis och skola. Men det handlar också om kunskap och synsätt och inte minst vilka begrepp som används.

– På sistone har jag läst igenom alla mina journaler och förundersökningar och de är fulla av skuldbeläggande formuleringar som »självdestruktiv«, »sexuellt utlevande«, »utsätter sig själv för våld« och andra liknande formuleringar. Men ingenstans står det att jag är utsatt för sexuella övergrepp.

ORD SPELAR ROLL, Sugardejting har en annan klang än pedofili även om många av de så kallade dejterna består av äldre män som träffar minderåriga.

Deep throat, double penetration, ass to mouth, age play, rape play – en hel värld av ord som egentligen handlar om att utsätta någon för våld. Ord hämtade från pornografin som även fungerar som en inspirationskälla för de sexuella handlingar som den som säljer sex utsätts för.

Handlingar som den som köper sex ofta vill filma. Beroendeförhållandet mellan prostitution och pornografi är omvitnat och gränsen tunn och flytande.

Orden har betydelse både för hur den som är utsatt definierar handlingarna hon utsätts för, men också för hur rättsväsendet agerar och lagför övergreppen.

– Ser man det som det grova våld det är borde man ju till exempel utreda förövarna, säger Gabriella och berättar att hon nyligen läste en dom där flera män köpt sex av en 16-årig flicka.

I listan av sexköpande män fanns ett namn hon kände igen, en man som även köpt sex av Gabriella för tio år sen och som nu dömdes för första gången.

– Det gjorde mig vansinnigt frustrerad! Varför utredde dom inte honom då? Jag gav dom ju hans kontaktuppgifter, chattar och SMS. Fatta hur många övergrepp som kanske kunnat förhindrats om de gripit honom då! Jag tycker det borde vara självklart att utreda alla män som köper sex av barn, för jag fortsatte ju träffa flera av de män som jag berättat om för polisen.

Varför utredde de inte dom?

– Vet inte, jag tror de menade att det var jag som behövde hjälp att inte träffa dom men jag kan ju tycka att det borde vara dom som behöver hindras från att fortsätta träffa barn.

NYLIGEN LÄSTE HON en rapport från England om så kallade pedofilnätverk där det framkom att snittåldern på offren var tjejer mellan 12 och 18 år som utsattes i små grupper där det genomsnittliga antalet förövare var tre män.

– När vi läser att polisen sprängt ett pedofilnätverk tänker vi oftast att det handlar om stora organiserade nätverk med en massa män och små förskolebarn. Men i själva verket är nätverken oftast små och exakt så ser det ju ut här i Sverige också, men vi pratar inte om nätverk här överhuvudtaget utan ser bara till enskilda förövare och då missar vi en hel verksamhet som pågår här mitt ibland oss.

Ett annat begrepp som hon tycker är högst problematiskt är »sexuellt självskadebeteende«.

– Enklast är att jämföra det med våld i nära relation. Vid våld i nära relation har vi en man som utsätter en kvinna för våld och ofta är det svårt för den som utsätts att lämna relationen. Idag vet vi att det beror på normaliseringen av våldet, traumatiska band och andra mekanismer. Jag skulle vilja att vi applicerade hela den förståelsen på flickor och kvinnor som groomats in i en värld av sexuell exploatering istället för att formulera det som att flickor söker upp sina övergrepp. Någon, oftast en man, har utstuderat groomat dem in i det och så har de hamnat i en våldsspiral på samma sätt som en kvinna som befinner sig i en våldsamt nära relation.

PRECIS SOM VI INTE pratar om självskadebeteende när vi pratar om våld i en nära relation så ska vi inte heller göra det i de här fallen, menar Gabriella, eftersom det osynliggör våldet. Istället borde vi helt

Jag tycker det borde vara självklart att utreda alla män som köper sex av barn, för jag fortsatte ju träffa flera av de män som jag berättat om för polisen.

enkelt rikta fokus och prata mer om männens beteende.

I många år tänkte hon dock att problemet handlade just om hennes eget självskadebeteende, påverkad av alla vuxna runtomkring som fokuserat på det.

– När jag skulle ansöka om att få börja i traumabehandling skrev jag att »jag behöver hjälp att prata om händelser jag varit med om inom ramen för mitt sexuella självskadebeteende«. Det är ett väldigt långt sätt att säga ordet våldtäkt på.

Att använda rätt ord för att formulera vad som verkligen hade hänt var en smärtsam process som tog tid, att säga orden högt gjorde att det hon varit med om blev verkligt.

– På det sättet var det lättare när jag tänkte att det handlade om sexuellt självskadebeteende. Nu tvingades jag inse att andra faktiskt tyckte att jag var så jävla lite värd att det var okej att slå och pissa på mig. Det gjorde ont.

I GABRIELLAS FALL slogs föräldrarna för att hon inte skulle bli placerad på något behandlingshem. Istället vabbade de och följde henne till och från skolan och vidtog en rad andra åtgärder för att ha koll på var hon var och vad hon gjorde. Något Gabriella idag är tacksam för.

– Vi vet att det sällan hjälper att placera någon som utsatts för övergrepp på boenden om det inte samordnas med professionellt stöd. Men väldigt få boenden har kunskap om trauman och vad kommersiell sexuell exploatering innebär.

Att hon fick vara hemma gjorde också att hon kunde gå ut gymnasiet och på så sätt slapp börja i uppförsbäcke när hon väl var frisk.

– Det innebar samtidigt att jag kunde fortsätta träffa män och sälja sex, men jag tycker ändå att det borde funnits andra åtgärder än att placera mig. Framförallt borde jag ha fått traumabehandling, det fick jag istället betala för själv i vuxen ålder.

I EFTERHAND HAR HON insett hur mycket motstånd hon faktiskt gjorde vid flera tillfällen. I fallet med »Anders« visar filmen tydligt hur Gabriella gråter, skriker, sprattlar, kniper ihop benen. Vid ett enda tillfälle svarade hon ja när han bad om tillåtelse. Det räckte för att rätten skulle fria honom från våldtäkt. Istället dömdes han för misshandel, eftersom man enligt lagen inte kan samtycka till våld. Den uppdelningen av våld och sex är Gabriella mycket kritisk till eftersom så stor del av sex idag innehåller våld.

” Det finns så många begrepp som egentligen bara beskriver våld och tortyr men så länge det sker inom en kontext av sex så anser lagen att det är okej.

– Det finns så många begrepp som egentligen bara beskriver våld och tortyr men så länge det sker inom en kontext av sex så anser lagen att det är okej.

Domen påverkade Gabriella negativt eftersom den tog ifrån henne rätten att berätta om det mest traumatiska hon någonsin varit med om med egna ord.

– Nu kunde jag inte längre säga att jag varit med om en våldtäkt för enligt domen var det inte en våldtäkt utan BDSM-sex.

Inte heller kunde jag beskriva det som ett trauma eftersom handlingarna skett med samtycke enligt domstolen.

SÅHÄR I EFTERHAND tror hon att läkningsprocessen blivit enklare om hon sluppit rättsväsendets stämpel.

Samtidigt innebar domen att Gabriella för första gången fick tag i ilskan.

– Jag var så förbannad att jag satte mig och skrev till olika journalister om mitt fall. Och i min blogg la jag ut citat från domen och argumenterade varför »Anders« borde ha dömts. Det fanns något sunt i den drivkraften.

Domen innebar också att Gabriella än en gång började sälja sex eftersom hon inte såg någon anledning att försöka ta

sig ur den våldsspiral hon satt fast i. Men den stora skillnaden nu var att hon började säga som det var till de sexköpande männen.

– När de frågade om jag gjorde det här som ett självskadebeteende sa jag ja, för vid den här tidpunkten uppfattade jag det som ett självskadebeteende. När de frågade om jag verkligen ville ha sex svarade jag nej.

– Men det sjuka var att det inte gjorde någon som helst skillnad, de fortsatte ändå. Det var aldrig nån som sa »Jaha, men då vill inte jag utsätta dig«. Alla bara körde på.

MÄNNEN SOM KÖPTE Gabriella var i alla åldrar och kom från alla sociala och ekonomiska klasser. Vissa var öppna med att de gick igång på att utsätta henne för våld och förnedring medan andra intalade sig själva att det de gjorde var okej och skedde med samtycke.

– Det är väl ungefär samma sak som att jag äter kött fastän jag vet att det är fel, de förtränger insikten om vad som pågår och vad de faktiskt gör för att de inte orkar tänka på det. Precis som stora delar av samhället inte orkar se och ta in vad som pågår.

Nu tar vi kampen och krossar porren!

Roks deltar i FN:s årliga kvinnokonferens, The Commission on the Status of Women, som hålls för 68:e gången i och omkring FN:s kvarter i New York. Om det låter glassigt är det ett missförstånd. Visst är NY spännande men vid konferensen lyser glammet med sin frånvaro. Det gäller både det mentala och fysiska glittret. FN stänger för sin del klockan 18 för att medlemmarna inte har betalat sina medlemsavgifter. FN:s olika organ är också genomlöpta av sexarbetarlobbyn så där inne i huvudbyggnaden sägs få eller inga radikala saker.

Det är i de slitna lokalerna utanför FN-området som samtalen pågår och där motstånd formeras. Där förs samtal om det som berör och påverkar kvinnor. Där förs samtal om porr och annan sexuell exploatering.

VID DE SEMINARIER vi besöker hör vi om en porrindustri som hämtar sitt material från de krig som rasar. Mäns onani till kvinnors lidande och död. Yes. Porr will stop at nothing. Miljontals inlogg sker varje dag till material allt mer extremt. Dödade kvinnor, lemlästade barn – deras namn trendar på porrsajterna. Grova övergrepp är upphetsande – miljontals män kan inte ha fel, även om många av dem ännu är i början av tangenten.

Dessa mäns klick styr utbudet och en marknad svarar. Och tangenten går mot noll. Mot kvinnors död.

Detta sker i en värld där gränserna mellan ett vardagsliv i samhallets mitt och att prostituerats samtidigt blir allt luddigare för kvinnor.

SÅ KOPPLAR ONLYFANS ett grepp om kvinnors ekonomiska utsatthet och vips rasar debatten mellan kvinnorna om det är rätt att försörja sig så. Klick till tidningarnas debattsidor men inte några ekonomiska reformer för kvinnors rätt.

Till detta en lika sjuk industri där kvinnors reproduktiva förmågor exploateras och barn köps och säljs. Surrogatindustrin tar stora kliv globalt med stora resurser i ryggen. Alla dessa pengar i tjänst för att förslava kvinnor och göra varor av henne och hennes barn.

Att vi har en framtid att frukta visas av att sexuella övergrepp mot barn och unga inte längre är en ond praktik som vuxna män gör sig skyldiga till. Övergreppen mot tjejer och flickor begås i ökande utsträckning av porrtränade killar där en stor del av jordens män på norra halvklotet – den digitaliserade världen – kommer i kontakt med porr vid elva års ålder.

INFÖR DEN PORR vi har idag önskar jag en debatt med de hyggesorienterade sexpositivisterna Nina Lekander och Petra Östergren och andra som så envist försvarat denna industris uttryck. Deras tal om att detta är fantasier. Att det att bryta gränser är befriande för kvinnor. Att vi puritaner borde se det härliga i porren.

ELLER NEJ FÖRRESTEN. Jag är trött på att det här görs till en debatt mellan kvinnor. Jag vill ha Andrew Tate och jag vill ha honom i ett skruvstöd, påprovande de praktiker han själv utsätter kvinnor för. Sedan tar vi ett samtal om det befriande i att med en plastpåse över huvudet bli våldtagen och kissad på – om han är beredd att levla upp, bli ännu mer fri och ta det giget.

Eller, vad ska man önska sig? Hur möter vi det massiva våld som kvinnor och barn utsätts för och som de facto hetsar upp allt fler män?

ROKS POLISANMÅLER PORR med uppenbart våldsamma inslag. Hittills har vi mötts av att ärendena läggs ner. Gärningarna anses inte vara av så allvarlig karaktär att internationell rätts hjälp är påkallad eftersom materialet är producerat utomlands.

Samtidigt ropar kvinnor över hela världen, internationellt, på hjälp. Hjälp oss mot det grymma våld de utsätts för till nöje och njutning för män. Hjälp. -Ja hjälp oss! Joina Roks. Nu tar vi kampen och krossar porren. Det kan inte vänta!

JENNY WESTERSTRAND

Ordförande i Roks

Iris certifieras för stöd till

KVINNO- OCH TJEJJOURN IRIS I LULEÅ

FOTO: SOFIA BÖRJESSON

Kvinnajouren Iris i Luleå är snart en av några få kvinnajourer som är särskilt certifierade att ge stöd och skydd till kvinnor utsatta i prostitution och människohandel.

– Det finns ingen uttalad offentlig aktör eller mottagning som hjälper den målgruppen här i Norrbotten, säger Emelie Huuva Skeppar, en av de jouraktiva som bidragit till certifieringen.

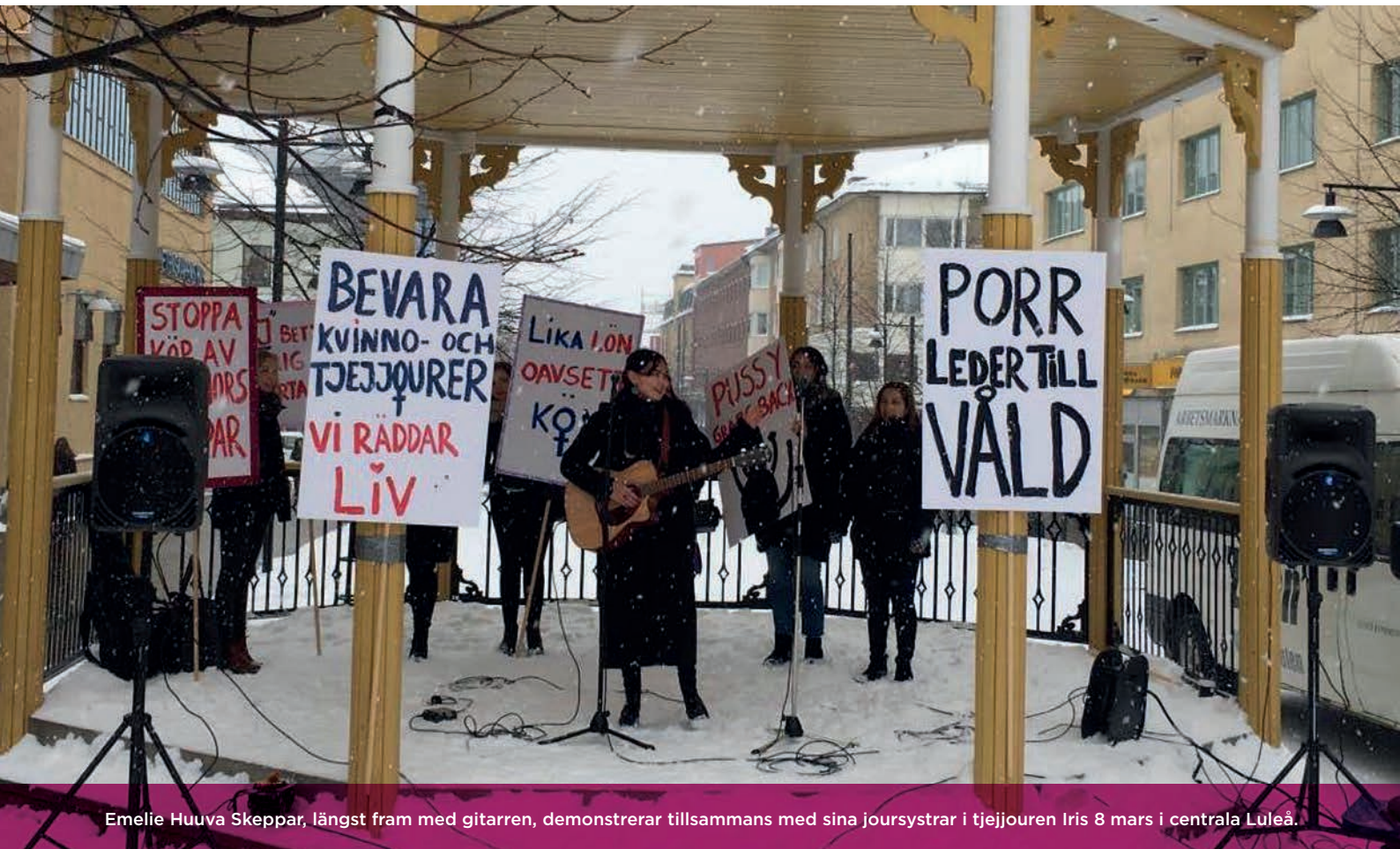
TEXT: CHARLOTTA JANSON JOSEPHSSON

EMELIE HUUVA SKEPPAR har varit engagerad i Kvinno- och tjejjouren Iris sedan 2015. Valet var enkelt för en 17-årig övertygad feminist med en mamma som en gång i tiden var med och startade tjejjouren.

– Vi är väldigt ideologiska i vår jour, så vi lockar många unga feminister, menar hon.

Som en jour som vilar på ideologiskt feministisk grund, har Iris alltid fokuserat på och arbetat mot pornografi och prostitution. Aktioner, politikerkontakter, seminarier och aktiviteter i sociala medier är några av de aktiviteter som de löpande ägnar sig åt – utöver det praktiska arbetet som kommer med de utsatta tjejer som söker stöd på jouren.

STÖDET TILL KVINNOR i sexuell utsatthet är bristfälligt i regionen vilket gör kvinno- och tjejjourens stöd centralt.

Emelie Huuva Skeppar, längst fram med gitarren, demonstrerar tillsammans med sina journalsysstrar i tjejjouren Iris 8 mars i centrala Luleå.

kvinnor i prostitution

– Kvinnorna kommer till oss eftersom vi har ett uttalat stöd för just kvinnor och tjejer som är utsatta i prostitution, säger Emelie.

De har blivit fler, de lokala tjejerna som utsätts i pornografi och prostitution. Det intygar även polisen, och det är något som Iris har gemensamt med många andra tjej- och kvinnojourer. Det är också därför som jouten nu har valt att certifiera sig via plattformen för Civila Sverige mot människohandels nationella stödprogram.

– Genom den här certifieringen kommer vi också få lättare att ge stöd och skydd till utländska kvinnor som är utsatta för människohandel. Det är annars svårt med all byråkrati och bristfälligt eller kravställt stöd till gruppen från samhällets sida, säger Emelie Huuva Skeppar.

PORNOGRAFIN HAR ABSOLUT en del i att det är allt fler unga tjejer som hamnar i sexuell exploatering, tror Emelie. Hon är också övertygad om att den ligger bakom den ökade andelen av frågor om sexuellt våld till tjejjouren.

– Antalet chattar har legat stabilt över tid, men andelen som handlar om just olika former av sexuell exploatering har ökat.

Kvinnorna kommer till oss ” eftersom vi har ett uttalat stöd för just kvinnor och tjejer som är utsatta i prostitution.

Det kan också bero på att jouten lagt mycket tid på uppsökande verksamhet. De diskuterar ofta pornografins påverkan när de föreläser ute i skolorna liksom samtal om sexuell exploatering och OnlyFans.

– Och här ser vi en medvetenhet hos de unga tjejerna idag. Det händer att de refererar till de killar som är porrskadade i våra diskussioner, vilket tyder på att det ändå är något de reflekterar över, säger Emelie.

DEN MEDVETENHETEN BÄDAR GOTT, och Emelie har tilltro till framtiden – även om hon tycker att det kan vara svårt att väcka debatten ibland. Hon menar att det sexualiserade har smugit sig in överallt, särskilt i populärkulturen och sociala medier, och bidrar till normaliseringen. Hela motdiskussionen om kvinnlig empowerment gör också motståndet mer kompakt. Det hänvisas till moralpanik, vilket utgör ett visst motstånd i arbetet.

– Det var ju precis det här som aktivisterna på 80- och 90-talet varnade för: en utveckling där konsumtion av alla former av mäns våld mot kvinnor i pornografins namn har normaliserats, konstaterar Emelie.

Hon tycker det är problematiskt med alla olika perspektiv som florerar i debatten. En del aktörer som arbetar med frågorna har främst fokus på konsumenterna, menar hon, till exempel unga män som påverkas negativt av pornografi, eller barn som allt för tidigt utsätts för exponering. Även aktörer som förskönar och främjar pornografi och prostitution är ständigt närvarande i samhällsdebatten och tenderar att bidra till en backlash.

– Från Roks och Iris sida är fokus alltid de utsatta kvinnorna och porrens konsekvenser, såsom att kvinnor och tjejer utsätts för sexualiserat våld inspirerat av porr. Det är kvinnor, tjejer och barn som drabbas av pornografiproduktionen och som är i mest behov av stöd och skydd ut ur utsatthet, konstaterar Emelie Huuva Skeppar.

Emelie Huuva Skeppar och Ellen Petäjäväära från Tjejjouren Iris föreläser på Forum Jämställdhet.

ANSVARSFULLT OCH VIKTIGT UPPDRAG

I samband med certifieringen tog Roks fram riktlinjer för jouternas stöd till kvinnor som utsatts för prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

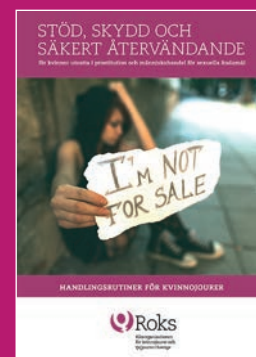
OM KVINNO- OCH TJEJJOUTEN IRIS

Startade: 1981 ur Grupp 8-rörelsen i Luleå, stadgarna antogs 1983 och namnet Iris kom till 1991.

Tre jouten i en: Iris är en av de största jouterna i landet och består av en tjejjour, en kvinnojour och en tantjour. Dessutom har de en juristjour dit man kan vända sig och få hjälp med det juridiska vid behov.

Antal aktiva: Totalt 38 ideella, varav 9 på tjejjouren, samt tre anställda, en på tjejjouren och två på kvinnojouren

Kvinnojouten Iris i siffror: År 2022 hade jouten 1269 stödsamtal, 58 kvinnor och barn sökte skydd, och totalt 2089 nätter har erbjudits i det skyddade boendet under året. Mellan åren 1982 till 2020 har det bott 1290 kvinnor i det skyddade boendet.

STORA PORRBOKEN

Stora porr-boken är en bok om hur porr påverkar hjärna, hjärta och handling. Några av Sveriges främsta experter och yrkesverksamma inom rättsväsende, vård, forskning och civilsamhälle delar sina upplevelser och erfarenheter av porrens påverkan. De berättar om sexköpare, våld, svensk porrindustri, våldtäktsmän, mäns förhållande till porr och om porrskadade unga. Tillsammans ger de en helhetsbild av porrens oerhörda konsekvenser.

REDAKTÖR Nina Rung

MEDVERKANDE Maria Ahlin, Jana De Geer, Meghan Donevan, Katarina Svensson Flood, Linn Heed

FÖRLAG Rebel books

VISUELL DROG

Vad händer i hjärnan hos den som konsumerar pornografi? Finns det några samband mellan pornografikonsumtion och hälsa, attityd, relationer och sexliv som vi behöver ta på allvar? Och hur pratar vi med barn och ungdomar om detta? Forskare, psykologer, poliser och ungdomar bidrar till svaren i denna bok.

FÖRFATTARE Maria Ahlin, Ulrica Stigberg

FÖRLAG Kalla kulor förlag

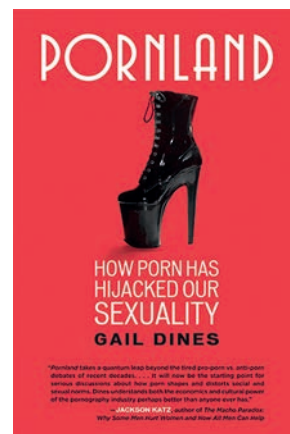

PORNLAND - HOW PORN HAS HIJACKED OUR SEXUALITY

Dagens porr är en hälsofråga vi inte längre kan igonera. Den konsumeras mer än någonsin och är något helt annat än gårdagens Playboy. Porren intergreras i popkulturen och nya kreatörer skapar allt mer våldsam, sexistisk och rasistisk porr, som konsumeras av allt yngre.

FÖRFATTARE Gail Dines

FÖRLAG Beacon Press

PORRENS PÅVERKAN

Porrens påverkan på samhället är omvitnad. Här tipsar vi om ett urval av böcker och dokumentärer som belyser detta samhällsproblem ur olika perspektiv.

BERÄTTAR DU SÅ DÖDAR JAG DIG – EN SANN HISTORIA

Som 13-åring blir Mathilda Hofling utsatt för grooming. En man lurar henne att skicka nakenbilder över nätet och hotar henne om hon inte fortsätter. Händelserna leder till självskadebeteende och flera år av prostitution. Boken är en brutal skildring av hur Mathilda blev offer för grooming och hur det präglar henne än i dag.

FÖRFATTARE Mathilda Hofling
FÖRLAG Lind & co

SANNA BERÄTTELSE OM VÄGEN UR PROSTITUTION

De båda grundarna av Talita har intervjuat arton kvinnor som har varit i prostitution – och tagit sig ur den. Vi får ta del av deras berättelser om hur och varför de blev en del av sexhandeln i Sverige och hur de lyckades bryta sig loss och skapa en vanlig vardag.

FÖRFATTARE Anna Sander och Josephine Appelqvist
FÖRLAG HarperCollins Nordic

DOKUMENTÄR: PORRBIOGRAFEN

Porrbiografen och porrklubben Blue Vision marknadsför sig som en »frigjord mötesplats för folk som gillar sex«. Men i den här dokumentären berättar kvinnor om organiserade sexträffar med många män där allt sparat ur och där kvinnorna farit mycket illa.

Enligt svensk lag kan man inte samtycka till att bli misshandlad eller dödad. Däremot accepterar lagen samtycke till hårt och våldsamt sex, vilket gör att förövarna går fria från sexualbrott.

SVERIGES RADIO P1

TEXTER TILL
FRITIDSLINJEN
CHARLOTTA JANSON
JOSEPHSSON

SANNINGEN OM PORR: EN FÖRE DETTA PORRSTJÄRNAS BERÄTTELSE OM SIN VÄG TILL UPPRÄTTELSE

Sexuella övergrepp i barndomen ledde Shelley Lubben in i prostitution och porr som äldre. Osminkat och med brutal uppriktighet berättar hon om åren som prostituerad och livet som upphöjd porrstjärna.

FÖRFATTARE Shelley Lubben
FÖRLAG Lind & co – ljudbok

KONFLIKT: NÄR SEXÖVERGREPP BLIR PORRFILM

Konflikt ger sig in i en gråzon där gränsen mellan pornografiska filmer, övergrepp och sexköp har suddats ut. Hur kan en porrfilmsskonsument veta att hen inte sitter och tittar på sexuella övergrepp?

SVERIGES RADIO P1

PORNOGRAFI – en visuell drog för unga

För sju år sedan skrev Maria Ahlin en bok om ungas beroende av pornografi. Nu arbetar hon med att försöka påverka porrindustrin.

– Det är ett stort problem att unga exponeras för porr eftersom det påverkar deras relationer, självbild och gränssättning negativt, säger Maria Ahlin på organisationen Changing attitudes.

TEXT: NICOLE KLING | FOTO: MARIA ÖSTLIN

Hon är precis hemkommen från Los Angeles och AVN Awards, porrfilmernas prisutdelning. Maria Ahlin tycker det är viktigt att prata med och inte om.

– Jag försöker hitta vad vi kan vara överens om och i det här fallet är det att porr inte är för barn och att unga förtjänar att ha samtal om porr. Vi vet att många barn exponeras för porr väldigt tidigt, vissa redan vid sex års ålder, och att den egna konsumtionen ofta börjar i de tidiga tonåren.

Du menar att pornografi är en hälsofråga, på vilket sätt?

– När jag och Ulrica Stigberg skrev boken »Visuell drog« såg vi att både den fysiska och psykiska hälsan försämrades hos de barn och unga som konsumerar porr. Många av dem vi intervjuade beskrev porren som en drog, som ett beroende eller en tvångskonsumtion som gått över styr – med sena nätter, försummade läxor och ibland till och med försämrat immunförsvar som resultat.

– Därtill jämförde sig många med dem som medverkar i porr, vilket gav dem en mer kritisk kroppsuppfattning och realistiska förväntningar på sex. En av bokens stora poänger var att många barn och unga lämnades ensamma med porren som enda sexualundervisning. År 2022 ändrades läroplanen och

numer har skolan i uppgift att bistå eleverna att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till porr, vilket är något vi även föreslog i boken.

På vilket sätt är porr relaterat till sexköp?

– Porr är per definition sex mot ersättning. Porr normaliserar sexuellt våld och porrkonsumtion ökar sannolikheten för både sexköp och sexuellt våld. De stora porrsajterna kan inte heller garantera samtycke, det pågår mängder av amerikanska rättsfall om bland annat smygfilmade våldtäkter som sprids okontrollerat. Sverige var först i världen med sexköpslagen, samtidigt har unga fri tillgång till porr – alltså dokumenterad prostitution. Praxis går emot rådande lagstiftning, det är en katastrof!

Sverige var först i världen med ” sexköpslagen, samtidigt har unga fri tillgång till porr – alltså dokumenterad prostitution. Praxis går emot rådande lagstiftning, det är en katastrof!

DETTA HAR HÄNT

Maria Ahlin är generalsekreterare för organisationen Changing attitudes, vars mål är att eliminera de attityder som leder till sexköp genom att utbilda allmänheten om vilka hälsoeffekter pornografi och sexköp innebär. Hon föreläser och har författat en rad böcker på ämnet, bland annat »Visuell drog« (2016) som hon skrev tillsammans med Ulrica Stigberg och »Värsta bästa svårnacket« (2021) som hon skrev ihop med kriminologen Maria Dufva.

SÅ SKA ROKS MÖTA UTMANINGARNA

NYA TIDER STÄLLER KRAV på en ny organisation. Roks styrelse har därför föreslagit att kansliet på Hornsgatan avvecklas och att styrelsen tar över det operativa arbetet.

– Minskade anslag och behov av ökad synlighet gör att vi måste lägga resurserna där de gör mest nytta, säger Roks ordförande **Jenny Westerstrand**.

KVINNOJOURSRÖRELSEN STÅR INFÖR omfattande förändringar och utmaningar, samtidigt som Roks ekonomiska anslag minskar. Detta har tvingat styrelsen till en översyn av verksamheten och en hård prioritering av resurser.

– Vi behöver vara mindre, agila och snabbfotade. Styrelsen måste kunna fokusera mer på opinionsbildning och kunskapshöjning.

– Arbetsgivarrollen tar mycket tid och energi, och är dessutom väldigt kostsam. Därför har vi skissat på en annan lösning.

Enligt förslaget ska styrelsen utökas med två personer och ta ett större ansvar för det löpande arbetet. Vissa delar av adminis-

trationen läggs ut och förhoppningen är att kunna arvoda vissa projektanställningar. Tanken är också att medlemsjourerna ska involveras mer i riksorganisationens konkreta arbete. Lokalerna på Hornsgatan hyrs ut eller säljs.

FÖRÄNDRINGEN LIGGER I LINJE med styrelsens önskan att återgå till det som Jenny Westerstrand kallar Roks själ: att vara en rapp, aktivistisk organisation med stor integritet som vågar ställa saker på sin spets.

– Vi vill vara en motvikt till det slätstrukna. Någon måste våga säga ifrån på riktigt, och då kan vi inte sitta fast i stora system med långa planer och stort ansvar, menar hon.

VÄGEN FRAMÅT kommer att vila på demokratisk föreningskunskap, feministisk våldsanalys och systemkritisk opinionsbildning.

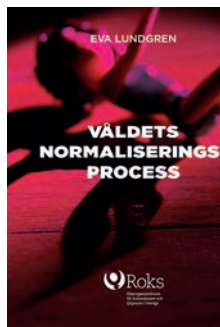
– Styrelsen ser fram emot att göra detta tillsammans med alla jouter ute i landet, säger Jenny Westerstrand.

Jenny Westerstrand intervjuar Maria Sveland.

Ny version av »Våldets normaliseringsprocess«

»Våldets normaliseringsprocess« har släppts i ny version. Eva Lundgrens klassiker om hur man kan förstå våldet har omarbetats och kompletterats. Bland annat har ett kapitel om barn och unga tillkommit. Boken släpptes i samband med ett releaseparty den 8 april.

40 Vi firar 40 år med nya Rokspodden

I år fyller Roks 40 år, vilket vi firar med en ny poddserie. Roks ordförande intervjuar kända feminister om rörelsen och samhällets utveckling. Bland de intervjuade kan nämnas: **Maria Sveland, Alexandra Pascalidou** och **Margot Wallström**. Välkommen att lyssna!

FOTO: FRIDA EKMAN

VISSTE DU ATT...

Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, är den enda riksorganisationen i Sverige som jobbar bara för och med kvinno- och tjejjourer. Organisationen är partipolitiskt och religiöst obunden med över 70 medlemsjourer. Den åttonde och nuvarande ordföranden heter Jenny Westerstrand.

EN HELG OM **BARN & JURIDIKEN**

Den 23 mars träffades tjej- och jourkvinnor i Göteborg för att lyssna på advokat **Katrin Jack** som pratade om brott mot barn, vårdnads mål och andra rättsprocesser. Även representanter från Barnahus och Bojen i Göteborg, samt en barnpsykolog fanns på plats för att prata om trauma, dess konsekvenser och strategier för att bemöta våldsutsatta barn.

Katrin Jack

Under helgen diskuterades också den kommande tillståndsplikten, och två jourer berättade om sina olika vägval när det gäller det skyddade boendet.

SEXUELLT VÅLD OCH DESS OLIKA ARENOR

Den 24 april anordnar tjejjouren Ronja den årliga konferensen »Tjejers vardag i Västerås«. Konferensens syfte är att lyfta tjejers erfarenheter utifrån ett jämställdhets- och utsatt-hetsperspektiv på lokal nivå. I år har konferensen temat »sexuellt våld och dess olika arenor«.

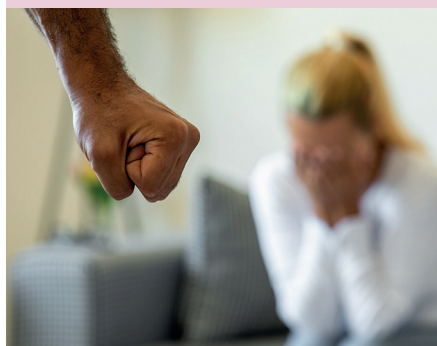

FOTO: ISTOCK

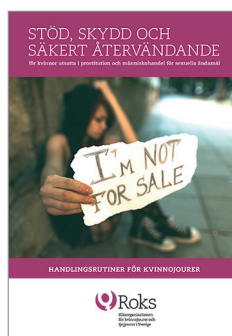

Evin Incir har varit EU-parlamentariker för Socialdemokraterna sedan 2019. Det senaste året har hon jobbat med EU-direktivet om mäns våld mot kvinnor.

Årets Kvinnogärning – priset går till Evin Incir

EVIN INCIR TILLEDAS Roks pris Årets Kvinnogärning 2023 för sitt idoga arbete med EU-direktivet om mäns våld mot kvinnor. Direktivet skriver in kvinnors rättigheter i EU:s centrala dokument och är en seger för kvinnor runt om i Europa. Genom argumentation och aktivism i en tid då utvecklingen går bakåt, inspirerar Evin Incir kvinnor och tjejer i hela Europa att kämpa för sin rätt och för en bättre och rättvisare värld.

TEMA – PROSTITUTION OCH MÄNNISKOHANDEL

Den 10 februari bjöd Roks tillsammans med Länsföreningen i Norrbotten in till en konferens om människohandel och prostitution. **Linnea Öhlund**, doktorand och forskare på Umeå universitet, föreläste om »Digitala möjligheter för kvinnlig frigörelse« och **Eva Norlin**, regionkoordinator mot prostitution och människohandel samt **Susanne Lindered** från NSP föreläste och höll workshop om civila samhällets arbete mot människohandel.

En lyckad helg där även ett nytt material som tagits fram i samarbete mellan Roks och Länsföreningen i Norrbotten på temat presenterades: *Stöd, skydd och säkert återvändande för kvinnor utsatta i prostitution och människohandel för sexuella*

ändamål. Handlingsrutiner för kvinnojourer.

Handlingsrutinerna ska säkerställa att kvinnan får ett värdigt mottagande och en trygg och säker vistelse i kvinnojurens boende. En förutsättning för ett bra stöd till kvinnan är kvinnojurens samarbete med myndigheterna, så här finns också rutiner för hur det ska gå till.

FEMINISMENS BASRÖST

kvinnotryck

PRENUMERERA!

Privatpersoner 220 kr/år

Organisationer och företag 320 kr/år

Skriv till kvinnotryck@roks.se

Finns även i digitalutgåva, kika in på kvinnotryck.se